

Spis treści

Wstęp (<i>Edward Halizak, Roman Kuźniar</i>)	7
--	---

Część pierwsza: Geneza i istota stosunków międzynarodowych

Rozdział I. Stosunki międzynarodowe — istota, uwarunkowania, badanie (<i>Roman Kuźniar</i>) ...	17
1. Narodziny nowożytnych stosunków międzynarodowych	17
2. Oddziaływania międzynarodowe	21
3. Uwarunkowania stosunków międzynarodowych	24
4. Stosunki międzynarodowe jako dyscyplina badawcza	29
Rozdział II. Wizje rzeczywistości międzynarodowej (<i>Slawomir P. Salajczyk</i>)	35
1. Realistyczna wizja rzeczywistości międzynarodowej	37
2. Liberalna wizja rzeczywistości międzynarodowej	45
3. Transnarodowa wizja rzeczywistości międzynarodowej	52
4. Rozwój klasycznych wizji i alternatywne podejścia teoretyczne (<i>Marek Menkiszak</i>)	59
Rozdział III. Historia stosunków międzynarodowych w czasach nowożytnych (1815– –1990/1991) (<i>Wiesław Dobrzycki</i>)	65
1. Epoka Kongresu Wiedeńskiego i Świętego Przymierza (1815–1870)	66
2. Epoka kolonialno-imperialna (1870–1918)	67
3. Między wojnami światowymi (1918–1939)	69
4. Od II wojny światowej do końca zimnej wojny (1939–1990/1991)	72
Rozdział IV. Uczestnicy stosunków międzynarodowych, ich interesy i oddziaływania (<i>Irena Popiuk-Rysińska</i>)	88
1. Pojęcie uczestnika stosunków międzynarodowych	88
2. Zróżnicowanie uczestników stosunków międzynarodowych	90
3. Interesy uczestników stosunków międzynarodowych	107
4. Oddziaływania uczestników stosunków międzynarodowych	110
5. Ewolucja uczestników stosunków międzynarodowych	113
Część druga: Dziedziny stosunków międzynarodowych	
Rozdział V. Międzynarodowe stosunki polityczne (<i>Roman Kuźniar</i>)	119
1. Nadrzędność międzynarodowych stosunków politycznych	119
2. Polityka zagraniczna — uwarunkowania i instrumenty	122
3. Dyplomacja	128
4. Stosunki dwu- i wielostronne	138

Rozdział VI. Bezpieczeństwo w stosunkach międzynarodowych (<i>Roman Kuźniar</i>)	142
1. Pojęcia ogólne	143
2. Sojusze i wspólnoty bezpieczeństwa — NATO i UE	148
3. Systemy bezpieczeństwa zbiorowego — ONZ i OBWE	156
4. Ograniczanie, kontrola zbrojeń, rozbrojenie	165
5. Nowe problemy bezpieczeństwa międzynarodowego	173
Rozdział VII. Międzynarodowe stosunki ekonomiczne (<i>Edward Haliżak</i>)	180
1. Pojęcie i istota międzynarodowych stosunków ekonomicznych	180
2. Zakres przedmiotowy międzynarodowych stosunków ekonomicznych	182
3. Podmiotowy aspekt międzynarodowych stosunków ekonomicznych	191
4. Czynniki ekonomiczne w stosunkach międzynarodowych — pojęcie i istota ekonomii politycznej stosunków międzynarodowych	195
Rozdział VIII. Stosunki międzyspołeczne (<i>Grażyna Michałowska</i>)	205
1. Specyfika stosunków międzyspołecznych	206
2. Formy i zakres regulacji stosunków międzyspołecznych	210
3. Główne organizacje współpracy międzyspołecznej	218
4. Problemy stosunków międzyspołecznych w epoce pozimnowojennej	224
Część trzecia: Czynniki rozwoju i dynamika stosunków międzynarodowych	
Rozdział IX. Współpraca międzynarodowa (<i>Edward Haliżak</i>)	235
1. Pojęcie i przyczyny współpracy międzynarodowej	235
2. Współpraca międzynarodowa w świetle teorii realizmu i liberalizmu	238
3. Uwarunkowania współpracy międzynarodowej	243
4. Formy współpracy międzynarodowej	249
Rozdział X. Zaspokajanie potrzeb i rozwiązywanie konfliktów w stosunkach międzynarodowych (<i>Józef Kukulka</i>)	252
1. Maksymalizacja interesów narodów i państw	252
2. Sprzeczności interesów w stosunkach międzynarodowych	254
3. Osiąganie celów środkami dyplomatycznymi lub przemocą	257
4. Imperialne dążenia do dominacji	260
5. Konflikty zbrojne jako skrajna forma realizacji interesów	263
6. Rozwiązywanie sporów i konfliktów międzynarodowych	265
Rozdział XI. Regionalizm w stosunkach międzynarodowych (<i>Edward Haliżak</i>)	269
1. Pojęcie i istota regionalizmu w stosunkach międzynarodowych	269
2. Ewolucja regionalizmu w sferze politycznej	276
3. Regionalizm w sferze bezpieczeństwa	282
4. Regionalizm ekonomiczny	288
Rozdział XII. Procesy globalizacji a stosunki międzynarodowe (<i>Edward Haliżak</i>)	297
1. Pojęcie procesów globalizacji	297
2. Dziedziny globalizacji — kluczowa rola globalizacji ekonomicznej	303
3. Procesy globalizacji a państwo	310
4. Procesy globalizacji a porządek międzynarodowy	318
Część czwarta: Problemy regulacji w stosunkach międzynarodowych	
Rozdział XIII. Prawo międzynarodowe — normy i regulacja (<i>Jerzy Ciechański</i>)	327
1. Prawo międzynarodowe jako zespół norm	327
2. Zdecentralizowane prawo w anarchicznym systemie międzynarodowym	330
3. Źródła prawa międzynarodowego oraz zakres regulacji prawnomiędzynarodowej wobec wzrostu współzależności w systemie międzynarodowym	337

4. Tendencje rozwojowe prawa międzynarodowego i jego kodyfikacja	339
5. Enklawy transnarodowe w zdecentralizowanym prawie międzynarodowym	345
Rozdział XIV. Instytucje międzynarodowe (<i>Irena Popiuk-Rysińska</i>)	353
1. Organizacje międzynarodowe	354
2. Instytucje międzynarodowe w szerokim rozumieniu	361
3. Rozwój współczesnych instytucji międzynarodowych	366
4. Funkcje instytucji międzynarodowych	370
5. Znaczenie instytucji w stosunkach międzynarodowych	373
Rozdział XV. System Narodów Zjednoczonych (<i>Roman Kuźniar</i>)	376
1. Geneza, cele i zasady Narodów Zjednoczonych	376
2. Struktura organizacji i systemu Narodów Zjednoczonych	380
3. Podstawowe dziedziny działalności. Problemy reformy ONZ	386
4. Międzynarodowa ochrona praw człowieka	397
Rozdział XVI. Niekonwencjonalne sposoby regulacji w stosunkach międzynarodowych (<i>Edward Haliżak, Roman Kuźniar</i>)	403
1. Niekonwencjonalne sposoby regulacji w sferze politycznej	405
2. Globalne zarządzanie w gospodarce światowej	411
3. Rozwój międzynarodowy — nowe koncepcje i interpretacje	421
4. Między interwencją humanitarną a odpowiedzialnością za ochronę	427
Część piąta: Struktura współczesnego porządku międzynarodowego	
Rozdział XVII. Północ w stosunkach międzynarodowych (<i>Edward Haliżak</i>)	435
1. Kryteria wyodrębniania Północy i Południa w stosunkach międzynarodowych	435
2. Zachód jako centrum Północy	439
3. Transatlantyzm i trilateralizm jako podstawa działania instytucji Zachodu i Północy	444
4. Funkcje Zachodu wobec państw Północy i w stosunkach międzynarodowych	451
Rozdział XVIII. Południe (państwa rozwijające się — Trzeci Świat) (<i>Edward Haliżak</i>)	457
1. Tożsamość i cechy Południa w stosunkach międzynarodowych	457
2. Współpraca państw Południa — instytucje globalne i regionalne	468
3. Stosunki Północ–Południe	474
Rozdział XIX. Integracja europejska (<i>Edward Haliżak</i>)	482
1. Pojęcie i istota ekonomicznej i politycznej integracji	482
2. Ekonomiczne i polityczne teorie integracji	483
3. Czynniki i uwarunkowania integracji europejskiej	489
4. Dynamika integracji europejskiej	496
5. Unia Europejska — centrum integracji europejskiej	503
Rozdział XX. Porządek międzynarodowy wczesnej globalizacji (<i>Roman Kuźniar</i>)	508
1. Teoretyczne interpretacje nowego porządku międzynarodowego	510
2. Problemy struktury	517
3. Problemy spójności i stabilności	526
Rozdział XXI. Polska polityka zagraniczna (<i>Roman Kuźniar</i>)	534
1. Transformacja polskiej polityki zagranicznej po 1989 roku	535
2. Zasady i kierunki polskiej polityki zagranicznej	540
3. Instytucjonalne podstawy polityki zagranicznej RP	550
Aneks	557
Kalendarium (<i>Wiesław Lizak</i>)	563
Wybrane pozycje z literatury przedmiotu	633